

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Prima Pars Sermonvm Ad Novitios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

PRIMA PARS
SERMONVM
AD NOVITIOS.

SERMO PRIMVS.

De concordia Fratrum, & melodia diuina laudis.

I. CCE quàm bonum & quàm iucundum, habitare *Pfal. 132.*
fratres in vnum. Dauid sanctus, & verè Propheta

magnus coram Domino, repletus Spiritu sancto, multos edidit Psalmos; quosdam pro auxiliij postulatione, in tribulatione; quosdam pro gratiarum actione, de hostium liberatione: sed raro vel nusquam tam bonam & iucundam edidit symphoniam,

sicut in hoc breui canticò gradum declarauit, dicens: *Ecce quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in vnum.* *ibidem.*

Omnes enim bonum naturaliter appetunt, & iucunditatem; malum verò & tristitiam refugiunt, tanquam hominis infelicitatem. Igitur de fraterna charitate & vnanimitate loqui gestiens, tacitis aliis bonis presentibus, specialiter deuotioni fratrum congaudebat, sumptoque psalterio iucundo cum cithara, in domo Domini præcinebat, dicens: *Ecce quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in vnum.* *ibidem.*

Verè fratres, nulla maior exstat iucunditas in monasterio religiosorum, & congregatione fratrum ac sororum, quàm vnanimitas animorum, & concordia morum, cum obseruantia regulæ & statutorum, secundum decreta prælatorum, & monita seniorum. Sed hanc sanctam ac Deo placitam fratrum concordiam diabolus omnium bonorum inimicus, oppugnare & infringere non desistit: variis modis die ac nocte insidias parans, ad decipiendum animas desides & vagas: Et nunc quidè aperte, per locutiones vanas conturbat; nunc occultè per suggestiones turpes tentat & inquietat; quatenus nouum Christi militem à sancto proposito reuocet, aut antiquum discipulum in desidiâ trahat, aut debilem in murmurationem trudet, aut passionatum in pertinacia stringat. Sed contra hos dolos & terrores Satanae, certat ac triumphat vnanimis conuentus fratrum multorum; qui nocturnis vigiliis incubant, diurnis laboribus insudant, sacris lectionibus intendunt; deuotis precibus & psalmorum melodiis

Diabolū
viri pij
quomodo
exerceant
& fugent.

6 SERMONES AD NOVITIOS.

insistendo, Deo iubilant; & quasi cælestibus tubis pariter infonando, diabolum persequuntur. Vehementer enim eum affligunt, cum ieiunant; verberant, cum disciplinam recipiunt; calcant, cum veniam petunt; premunt, cum se humiliant; terrent, cum Iesum inuocant; torquent, cum Mariam nominant; fugant, cum cruce se signant; vrunt, cum crucifixum adorant; vincunt, cum obediunt; arctant, cum in solitudine manent; ligant, cum strictè silentium seruant.

2. Verè, hæc est sancta congregatio fratrum, quærentium Dominum, quærentium faciem Dei Iacob: spernentium mundum, diligentium Christum, abnegantium se & omnia propter Deum, certantium cõtra diabolum & exercitum eius, donec recedat, nec tam cito in castra Dei redire præsumat. Perpendite ergo charissimi, quàm bonum & iucundum est, habitare fratres in vnum: qui in vna domo congregati, vnius regulæ professione colligati, sub vno prælato bene ordinati, pariter surgunt ad vigilias, pariter conueniunt ad horas Canonicas, pariter incipiunt cantare & legere, pariter nituntur diuinum officium honorificè consummare. O quam gratum & commendabile collegium, ad laudandum Deum præcipuè dedicatum: vbi sunt tot tubæ resonantes, quot voces in choro alacriter cõtantes. Sed hæc audientes, quid dicunt demones, religiosos persequentes? *Fugiamus* (inquiunt) *Israelem*, hanc sanctam & deuotam congregationem, *Dominus enim pugnat pro eis contra nos*. Isti enim sunt veri Israelitæ, qui de Ægypto & secularis vitæ tenebris egressi, propter Christum parentes & amicos reliquerunt: & nunc habitu sanctæ religionis induti, Deo perpetuò se vouerunt, & contra nos militare fortiter cœperunt, ad confusionem vtique nostram, & suam gloriam augmentandam. Constanter ergo (fratres) state armati precibus, contra aduersarios salutis vestræ: nullius impetum formidâtes, sed in Domino confidentes, gratias agite de beneficiis vobis collatis, præ multis in seculo errantibus. Non pigeat omni nocte surgere, ad vigilias nocturnales: sed facto signo, abijcite torporem ab oculis, euagationem à cordibus, dissolutionem à moribus.

3. Eia charissimi, attendite præsentia Christi, angelorū custodiam, reuerentiam Sacramenti, & reliquias Sanctorum: in quorum conspectu statis & psallitis, licèt oculis corporalibus eos nõ videatis. Cauete diligenter à vanis phantasiis & immundis spiritibus, ne inueniant locum intrandi & latendi in vobis. Citò auertite faciem vestram à mercatu diaboli: signate corda vestra signo sanctæ crucis: recurrите ad passionem Christi: erubescite alia cogitare, quàm verba Dei, quæ legitis & cantatis. Incipite modò cælibem vitam ducere cum angelis: pacem & concordiam tenete

cum

Exod. 14.

cum omnibus : nulli scandali occasionem detis , verbis vel actibus offensivis. In Christi charitate supportate imperfectiones infirmorum , non tamen consentiatis vitiis aut querelis eorum. Orate frequenter pro tribulatis & tentatis : timete ne vobis similia cōtingant , aut peiora incurratis. Omnibus autem exemplum veræ humilitatis , mansuetudinis , patientiæ , taciturnitatis , & obedientiæ exhibete ; vt perennem à Deo mercedem , cum sanctis eius & electis , in cælo recipiatis. Si enim minimum gaudium cognosceretis , ad omnia , quæ Deo placent , conuolaretis : & ad eorum , vbi diuina & cælestia die ac nocte tractantur , festinaretis. Cum ergo tædium cordis sentitis ex onere laboris , recolite æterna præmia promissa vobis in cælis. Vnde beatus Paulus , qui plus omnibus laborauit , pigros excitando , debiles confortando , inter labores ad mentem cælestia reuocabat , dicens : *Non sunt condigna passiones huius temporis , ad futuram gloriam , que reuelabitur in nobis.* Nunquam poterit Dei seruus vinci certamine , nec grauari temporali labore , qui æterna bona vel mala semper gerit in mente. Qui ergo desiderat habere cor purum & quietum , excludat à se omne terrenum commodum & humanum solatium. Citò namque perditur celeste desiderium in silentio acquisitum , nisi fuerit cum omni diligentia ab extraneis rumoribus custoditum.

1. Cor. 15.

Rom. 8.

4. Cœnobium monachorum est sicut salsum mare , quod corpora mortua non potest in se retinere , sed statim ad littus putrida projicit : sana verò & viuida nutrit , atque ad incrementum producens , nitida intuentibus reddit. Scitote ergo , quòd homo carnalis , sub vili panno latens , diu se fingere non potest : sed aut in se per teporem deficit , & à feruore arefcit : aut citò recedit , aut recedere cogitat ; aut cum murmure manens , fœtorem de se peruersæ actionis ostendit. Et , quia leuis est corde & dissolutus ore , alios sæpe deridet : quia superbus & iracundus , contentiones inter pacificos mouet , & simplices accusat. Et quoniam radicem humilitatis non habet , & spinas carnalitatit enellere negligit : idcirco dulces flores castitatis , cum fructibus obedientiæ & charitatis , gignere non valet. In congregatione deuotorum , probantur corda multorum tanquam aurum in fornace ardenti : vtrum desideria eorum ex Deo sint , an ex carne cōcepta. Qui enim proprium commodum quarunt , & communes labores & obseruantias ordinis , negligenter prætereunt , hi parum in spiritu proficiunt : sed ad exteriora declinâtes , sæpe ad pristina vitia labuntur. Quomodo poterit aliquis diu in disciplina & deuotione perseuerare ; qui contra tentationes & passiones viriliter non pugnat ? Quapropter , dum parua latent vitia , tempestiuè adhibenda sunt

Cœnobium
mari simili.

Prov. 1.
Sap. 3.

8 SERMONES AD NOVITIOS.

Luce 8.

Matth. 15.

Matth. 7.

remedia: ne vrticæ crescentes, bona femina præmant. Dicit namque Saluator, de quibusdam fictis & tepidis fratribus, in quibus non est feruor spiritualis, sed tantum exterior apparet habitus humilis, cum affectu honoris; *Omnis plantatio, quam non plantauit Pater meus celestis, eradicabitur.* Et verè, qui non aedificat domum suam supra firmam petram, id est, vitam suam super Christum & veram humilitatem: *stanto vento elationis, cadet à statu deuotionis ad exteriores occupationes, & in varias tentationes diaboli.* A quibus malis nos benignè custodiat Iesus Christus filius Dei: qui verbo & exemplo suo docuit nos humiliter conuersari: & pacem cum fratribus, sine fictione & dissolutione, semper retinere. Amē.

SERMO II.

De laude bonæ congregationis.

Prov. 13.

Psal. 60.

I. *F* **R**ater, qui adiunatur à fratre, quasi ciuias firma. Dilecti fratres, notate verba ista, à Salomone sapièter & proficuè dicta: & tenete perseveràter loca vestra, in societate bona. Sustinete inuicem, cum omni humilitate & mansuetudine portando onera vestra, propter multa pericula euadenda, & maxima præmia animæ vestræ à Deo promerenda. Congregatio quippe bonorum est *quasi turris fortitudinis à facie inimici.* Ibi namque homo securius viuit, vbi à pluribus iuuatur: & si interdum ab aliquo tribulatur, ab alio rursus cõsolatur. Qui bonæ voluntatis est, & Deum quærit: inter Deum quærentes amplius proficiet, & firmius stabit. Ibi homo magis in virtute probatur & exercetur. Ibi, frequenter de negligentia arguitur. Ibi, ad perfectiora verbo & exemplo trahitur. Ibi, suam imperfectionem considerare & lugere compellitur. Ibi, alterius feruore excitatur, alterius humilitate docetur: istius obedientia mouetur, illius patientia ædificatur. Ibi, verecundatur esse vilior; ibi, confunditur inueniri tardior. Ibi inuenit, quos timet: ibi habet, quos diligit: & sic ex omnibus proficit. Ibi alterius correptio, eius fit admonitio. Ibi alienum periculum, proprium efficitur speculum. Ibi vnus, alterius est custodia; & alius alium probat in patientia. Ibi homo portat, & portatur; ibi multa audit, & videt, vnde doceatur. Ibi regulæ & sacra institutio, in bono conseruant; ibi confessio & disciplina, excessus emendant. Ibi boni commendantur, vt meliores fiant: ibi negligentes arguuntur, vt referuescant. Ibi homo non permittitur torpescere, nec secundum suum libitum agere. Ibi cogitur spiritui feruire, & carnis desideriis resistere. Ibi diuersa sunt officia, & multa exhibentur charitatis obsequia. Ibi omnia tempus habet, & ad opus suum quisque ex obedientia vadit.

2. Ibi

2. Ibi nulli otiosi conceditur, sed unicuique mensura operis iniungitur. Ibi infirmus à fortiore sustentatur: ibi sanus infirmum visitans, Christo seruire lætatur. Ibi vno deficiente, alius locum eius supplet, ibi sana membra, pro debilibus sollicitatur. Ibi actiuus, pro vacante laborat: ibi Deo vacans, pro laborante exorat. Ibi vno legente, multi edificantur. Ibi singuli hebdomadas suas explentes, se inuicem liberant, ne fatigentur. Ibi homo habet multos pro se orantes, & in extremis se contra diabolum protegentes. Ibi tot auxilarios inuenit, quot socios habet, qui sibi in necessitatibus assistunt. Ibi feliciter obdormit in Domino. Ibi multorum intercessionibus citius liberatur de purgatorio. Ibi post mortem hæredes Dei seruos, sui vtique interdum memores relinquit, quorum pia studia, sua erit in cælo lætitia. Ibi labor fauus, & bona conuersatio, obliuionem non accipiet, sed multis posteris ad exemplum proficiet. Ibi sequentes pro prædecessoribus suis orare tenentur, & Dominum pro benefactorum beneficiis laudare. Ibi quicquid boni agitur, ad omnium ibidem quiescentium participationem provenire creditur. Ibi, qui adhuc viuunt, pro defunctis fratribus solliciti sunt, vt à pœnis soluantur: & qui iam cum Christo regnant, pro peregrinantibus supplicat, vt in bono perseverent: & qui adhuc supersunt, ad fratres suos venire desiderant. Ibi singulare bonum fit commune, ibi temporale transit in æternum. Ibi temporaliter conuenientes, æternaliter erunt congaudentes.

2. Mach. 12.

3. Magnum igitur & iucundum bonum, habitatio multorum deuotorum in vnum. Qui in sancta cõgregatione vsque in finem perseverauerit, etiam si imperfectus fuerit, propter multorum orationes & merita perfectorum, ad beatum finem Deo propitio perueniet. Qui autem bonam congregationem deserit, quasi extra portum stabilitatis & salutis diuertens, marinis procellis se exponit. Qui enim de medio congregationis se separat, incertum est, vbi adhuc perseverabit. Finis citò declarabit, vtrum ex Deo an ex passione recessit. Maneat ergo in medio sanctæ congregationis, & manebit tecum Dominus. Ipse enim ait: *Ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat.* Et ad discipulos inquit: *Vos estis, qui permansistis mecum in temptationibus meis.* Si bonus es, mane, & ædifica alios. Si peccator es, & infirmus, mane, vt ædificeris ab aliis. Quocumque autem perrexeris, scito, quoniam diabolus tibi aduersabitur, & sequetur te tua passio, etiam si solus fueris & inclusus. Sæpe namque ex verbis leuibus, & habitu curioso exterius, cognoscitur status mentis, quid vanitatis geritur intus.

Luca 22.

Ibidem.

Exemplum duorum fratrum.

Venerunt aliquando duo fratres ad domum cuiusdam nobilis viri & terreni principis, pro aliqua causa monasticæ utilitatis. Intuens ergo eos diligenter princeps honestus, consideravit habitum & mores utrorumque extrinsecus. Illis autem recedentibus, dixit vir sagax domicellæ suæ in secreto, nulli tamen palam derogando: Videbatur mihi, quod vnus istorum, aut nouiter illic venit, aut citò inde recedere velit. Ad quem domina admirās ait: Vnde hoc scitis? Respondit: Ex dissimili veste & gestu, in verbis & moribus, coniecturo differentiam conuersationis. Post breue igitur tempus, res latens apparuit foris.

Vestis, gestus, & sermo arguunt hominem.

Aliud Exemplum notabile.

Quidam deuotus grauius à diabolo tentatus, exiuit de congregatione fratrum, ad captanda solatia mundi in ludicris vanis. relicto igitur humili cœtu clericorum, sociauit se frequenter contuberniis laicorum. Quadam verò die exiens portam ciuitatis, cœpit cum sodalibus suis pro pecuniis ludere, diuque ludens, perdidit pecuniæ taxam: & quod peius est bonæ conscientie famam. Finito tandem pyramidis ludulo, coactus est soluere debita sine dilationis termino. Recusat itaque trufatoribus trufam reddere, repugnat fortiter, nititur effugere, sponte nihil soluere contendit. Commoti ergo lufores, & conglobati pariter aduersus debitorem perfidum, tanquam canes rabidi contra lupum clamant, trahunt, verberant manibus, maledicunt verbis; Redde trufator, quod debes. Sed, cum non acquiesceret exactoribus suis, irati nimis reddiderunt ei multa dura verbera, pro denariis paucis. Demum resumpto spiritu, à quibusdam in oppidum est reductus. Mandauit ergo deuotis fratribus patriotis suis obsecrans precibus multis, vt cum visitarent grauatam languoribus, recitans coram eis historiam suæ miseræ passionis. Versa enim erat cithara mundanæ ludificationis in luctum acerrimæ afflictionis. Quibus auditis, visitant ægrotum beneuoli fratres, compatiendo animæ afflictæ. Increpant tamen seriosè erroneum pro admisso scelere, dicentes; digna eum recepisse verbera, iuxta illa euangelica Domini verba: *Exi cūd in vias & sepes, & compelle intrare.* Si enim, inquiunt, in congregatione mansisses, tot plagas non recepisses. Tunc multum ingemiscens, fatebatur stultè se egisse, & peccasse. Idcirco (inquit) si conualuero, fauente Domino, me emendare propono. Multi autem ex fratribus hæc infortunia audientes, timore correpti sunt; & constantiores effecti, in melius profecerunt, iuxta illud Salomonis: *Pestilente flagellato, stultus sapientior erit.* Bonum est ergo in domo cum fratribus

Exitus ex cœnobio quàm plenus periculis.

Lucæ 14.

Prou. 19.

tribus manere, & à societate seculari abstinere; & sine consilio Prælati nil attentare: nec exitum per licentiam extorquere fraude vel prece. Nam sæpe pœnitet in fine, quod malè acquiritur propria voluntate. Qui vult proficere, & in congregatione perseverare: debet apertus esse Prælato suo in confessione, fidelis in opere, verax in sermone. Debet inter fratres esse verecundus, humilis, tacitus, quietus, pius, morigeratus, patiens, gratus, & obsequiosus. Ista faciunt Deo charum, hominibus amabilem, & nulli onerosum.

Aliud Exemplum de quodam clerico sæpe evagante.

Clericus quidam in congregatione fratrum studiÿ causa habitabat, qui pro recreatione querenda, sæpe ad amicos diuertit, sæpe etiam loca & domos religiosorum visitavit. Dixerunt ergo ei fratres, & constudentes socij eius, timentes ipsi periculum ex frequenti discursu imminere: Si vis in bono statu perseverare, noli extra domum tam sæpe vagari: caue amicos visitare, & familiaritates feminarum. Cum ergo sæpius & feriosè à multis admonitus esset, & pravam consuetudinem non refecaret: tandem tentatione crescente, sanctam societatem reliquit, & ad amicos rediens vxore accepta totus secularis & vagus effectus est.

SERMO III.

De verbis & consilijs seniorum humiliter audiendis.

Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; maiores tuos, & dicent tibi. Dilecti fratres audite libenter salutaria monita seniorum vestrorum: & nolite esse prudentes apud vosmetipsos, ne incidatis in laqueum diaboli, & scandalum animæ vestræ acquiratis. Nolite altiora quærere, nec curiosè aliorum facta perferutari, sed quid velit Deus, & quid promisistis servare, omni tempore cogitatis. Dixit quidam deuotus religiosus: Qui de omnibus alienis tacet, de omnibus pacem habet. O pretiosum verbum, vtile, semper animo retinendum! Quanto enim quis latius foris extenditur, tanto intus minoratur. Nemo ergo alios inspiciendo, se negligat, sed ante omnia curam sui gerens, de reliquis taceat, quæ ad eius commissionem non spectant. Idcirco, quilibet internus esse cupiens, cum Psalmista dicat: *Anima mea in manibus meis semper, & legem tuam non sum oblitus.* Quicumque voluerit in spiritu proficere, det se sapius ad orationem, & silentij secretum: caueat multas quæstiones & fabulationes longas texere, sed potius cum sancto David deuotè oret: *Dominè ad te confugi, doce me facere voluntatem tuam.* Si quæritis, quæ sit voluntas Dei,

Deut. 32.

Isaïa 5.

Psal. 118.

Psal. 142.

Dei,

12 SERMONES AD NOVITIOS.

1. Thes. 4.

Dei, respondet beatus Paulus planè & lucidè omnibus nobis : *Hac est voluntas Dei, sanctificatio vestra. Quæ est sanctificatio ista, nisi abstinere à malo, & exercere se quotidie in bono? Si ignoratis, quid Deo magis placeat, & quid vtilius agere debeatis : ite incunctanter, & interrogate diligenter à Prælato vestro, aut à senioribus magis expertis : ne contingat vos in proprio sensu abundare, & errare. Quæ est causa, quòd tam multi à prima devotione tepescunt, & tam parum in veris virtutibus proficiunt? Quia, proh dolor! à sancto proposito paupertatis & simplicitatis, quòd à senioribus acceperunt & didicerunt, paulatim recedunt : & potius proprias inclinationes sequuntur, & nouas conuenientias fingunt : simplicia & humilia abhorrent, familiaritates hominum quærunt, scientiam suam ostendere appetunt, & super seniores etiam doctos se arbitrantur. Et vtinam nouitiorum humilia exercitia iterum apprehenderent, & paruum admonitionem gratanter acciperent.*

Prou. 1.

2. Fratres, nemo erubescat à senioribus erudiri: nemo spernat à minoribus ædificationis verbum audire: quia hoc est humilitatis commendabile signum, hoc spiritualis profectus est valde bonum prælagium, iuxta illud Salomonis prouerbium : *Audiens sapiens sapientior erit, & intelligens gubernacula possidebit.* Qui vult sapiens esse, & doctus reputari, antequam audiat & discat, diu stultus inter sapientes remanebit. Prouerbium veridicum est : *Qui non vult audire magistrum, vt bonus discipulus : hic cum dyscolis verberabitur, vt asinus rudis.* Cõsiderate iam consequenter, ex scripturis vtriusque Testamenti, sanctos Patres & doctores, Prophetas & Apostolicos viros, scientia & virtutibus præclaros: quàm solliciti fuerunt, tam in vita quàm in morte, instruere filios & subditos suos : *Quàm multa secreta Dei prædixerunt eis, de futuris & cælestibus bonis, sub diuersis figuris & parabolis: quatenus omnes adiutores suos beneuolos redderent ad obseruantiam legis, & cupidos facerent ad omnia diuina promissa, tam præsentia quàm futura percipienda.* Moyses enim doctor & legislator præcipuus, sic ait : *Audi Israël præcepta & iudicia, quæ ego doceo te, vt faciens ea, viuas. Non addetis ad verbum, quòd loquor vobis, neque auferetis ex eo : & docebis ea filios tuos ac nepotes tuos.* Et rursum in alio loco : *Diliges Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua. Eruntq; verba hæc, quæ ego præcipio tibi hodie, in corde tuo, & narrabis ea filiis tuis, & meditaberis sedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiens atque consurgens. Et ligabis ea quasi signum in manu tua, & mouebuntur inter oculos tuos : scribesq; ea in limine & in ostijs domus tuæ.* Ecce quàm sancta mandata, ac religiosa exercitia diuinæ doctri-

Moyse.
Deut. 6.

Ibidem.

doctrinæ, propofita funt nobis per Moyfem, etiam cunctis fidelibus dignè imitanda.

3. Post Moyfem fanctum furrexit Iofue in loco eius, fidelis minister, electus ex millibus. cui dixit Dominus: *Sicut fui cum Moyfe, ita ero & tecum. Confortare, & esto robustus valde; & custodias & facias omnem legem, quam præcepit tibi Moyfes feruus meus: nec declines ab ea ad dexteram, vel ad finiftrâ.* Et quia Moyfes pofuit super eum manum fuam, meruit benedictionem diuinam; & repletus est fpiritu fapientiæ, quæ maximè neceffaria est, pro bono regimine in ciuitate & multitudine: & obedierunt ei filij Ifraël ficut Moyfi, iuxta præceptum Domini. Hæc audiens quilibet frater nouitius vel profeffus, debet trahere vtile exemplum ad feipfum, obediendo humiliter Præfato fuo, aut feniori fratri propter Deum: vt mereatur habere benedictionem cæleftem, propter humilitatem fuam & obedientiam promptam. Nam humilis obedientia fpeciale meretur à Deo gratiam, & defenditur à multis diaboli laqueis, & excufabitur in iudicio de malis fibi obiectis & offenfis. Idcirco rogo vos iuniores, audite humiliter feniores, qui habent longam experientiam in multis: qui diu portauerunt in ordine pondus dici & ætus, fæpè corpore fatigati, fæpè mente afflicti. Quos Deus fortiter probauit in camino paupertatis, tanquam aurum in fornace ignis: & post longâ inedia & anguftiâ cordis, confolatus est eos fæpius gaudio Spiritus fancti, & dulcedine Sacramenti; ficut olim in deferto filios Ifraël paut manna cælefti. Legitur in primo libro Regum, quod Samuel charus Deo & hominibus, cum adhuc effet puerulus, à fancta matre fuâ Anna Deo oblatus est, & Heli facerdoti ad erudiendum, commendatus: quatenus eius in magifterio, à pueritia affuefceret Deo in tabernaculo altaris humiliter feruire: & fecundum legem Dei, bonis moribus ad altiora & facratiora capienda paulatim proficeret. Quod & factum est, Deo feliciter annuente. Qui in omnibus agendis & confulendis, facerdoti fuo tanquam vicario Dei, ftuduit incunctanter obedire; vt nec ad dormiendum quidem, fine eius licentia, ire præfumeret. Nam trina vice à Domino in nocte vocatus, ftatim de lectulo furrexit. Et quia diuinam reuelationem adhuc ignorabat, ad notam fibi facerdotis præfentiam promptulus eucurrit, & vocem quâ audiuit, iudicio Prælati fui expofuit: plus credens induftriæ fenioris ac confilio facerdotis, quam fuæ innocentia: qui de facili poterat in fecretis Dei decipi, aut inaniter eleuari. O qualis erit hic puer in futuro, qui tam obfequiofus & obediens fuit feniori in vitâ primordio? Certè crefcète ætate, concreuit & altioris reuelationis gratia: vt post mortem facerdotis fui, iudex fieret totius populi, & ex iuffione Domini reges vnge-

Iofue.
Iofue 1.

1. Reg. 1.
Samuel
obediētiz
typus.

ret, &

1. Reg. 3.

ret, & virtute orationis potentiam inimicorum debellaret. *Cognouerunt enim omnes à Dan vsque Bersabee, quòd fidelis Samuel propheta esset Domini.* Qui sepius conuocans populum, & Dei beneficia quamplurima memorans, redarguit eos de stulta idolorum cultura: & de magna ingratitude eorum, post tanta beneficia data. Et quia Deum sepius offenderant, ideo grauissimè ab hostibus castigari meruerunt. Deinde, ad sacræ legis obseruantiam sollicitè reuocat omnes errantes, & ait: *Auferte deos alienos, & parate corda vestra Domino, & seruite illi soli, & liberabit vos de manibus inimicorum vestrorum.*

2. Reg. 7.

David.

4. Dauid quoque rex potens & sanctus, à Samuele oleo sancto in principem populi vnctus, cum pluribus annis Israëliticum regnum strenuè gubernasset, ante mortem suam, vocauit ad se Salomonem filium, præcepitque ei, dicens: *Ego ingrediâr viam vniuersa terra, confortare & esto vir fortis: & observa ut custodias mandata Domini Dei tui: ut ambules in vijs eius, & custodias caeremonias eius, & præcepta eius, & iudicia, & testimonia, sicut scriptum est in lege Moysi.* Rursus in Psalmo, quodam Spiritu sancto afflatus, populum sibi commissum erudiens, & ad diuinum cultum exhortans, orat, & dicit: *Attendite popule meus legem meam, inclinate aurem vestram in verba oris mei. Quanta mandauit patribus nostris, notâ facere ea filijs suis, ut cognoscat generatio altera? Filij qui nascentur & exurgent, narrabunt filiis suis; vt ponant in Deo spem suam, & non obliuiscantur operum Domini, & mandata eius exquisant.* Ecce, quàm deuota admonitio gloriosi regis, ad custodiam sacratissimæ legis.

3. Reg. 2.

Psal. 77.

Salomon.

5. Salomon quoque sapientissimus regum, paterna vestigia sequens, inter multas proverbiorum sententias, iuuenes instruens sic ait: *Audite filij disciplinam patris, & attendite vt sciatis prudentiam. Donum bonum tribuam vobis, legem meam ne dereliquatis. Nam & ego filius sui patris mei tenellus, & unigenitus coram matre mea, & docebat me atque dicebat: suscipiat verba mea cor tuum, custodi præcepta mea, & viues. Posside sapientiam; posside prudentiam: ne dimittas eam, & seruabit te.* Ecce quàm vtilem doctrinam tradit Sapiens iuuenibus, & præcipuè vobis nouitijs scholam Dei ingressis; quatenus Deo fauente, in virtutibus vsque in senectam proficiatis.

Prou. 4.

Matathias

1. Mach. 2.

6. Legitur etiam in libro primo Machabæorum de Matathia viro clarissimo, & æmulate legem constantissimo; quia zelo Dei inflâmatus, & diuino auxilio atque humano potenter accinctus, impios ac desertores paternæ legis de finibus suis expulit: & neglecta patrum priorum statuta, ad sanctam Deo placentem obseruantiam, decenter pro viribus reformauit. Qui nihil aliud, in cunctis

in cunctis bellicosis actibus suis præterdit, nisi ut honor Dei & cultus in sacris legibus firmissimè starent; & populus desolatus, Deo seruiendo, felici pace gauderet: atque summa exultatione, Deum omnipotentem cordibus sinceris coleret, ac vocibus iucundis iugiter collaudaret. Hic tandem, post multa inclyta bonorum operum gesta moriturus, & paterna charitate de futuris sollicitus: ne bonum pio conamine incæptum per desidiam deperiret, conuocatis ad se filiis & amicis, zelum Dei habentibus, confortauit corda eorum sermonibus optimis, cum multis sanctorum præcedentium exemplis; & ad perseverantiam boni status iam incepti singulos strenuè exhortans & deprecans, ait: *Nunc ergo, o filij, emulatores estote legis: & date animas vestras pro testamento patrum Mementote operum patrum, quæ fecerunt in generationibus suis: & accipietis gloriam magnam, & nomen æternum.*

7. Saluator quoque noster Dominus Iesus Christus, peracto Saluator. per passionem & crucem suam redemptionis nostræ mysterio, post beatam resurrectionem suam apparens frequenter discipulis suis, inter multa sacrata verba, quibus eos sapienter & expressè instruxit, hæc finaliter & salubriter intulit: *Euntes (ait) in mundum* Marc. 16. *uniuersum, prædicate Euangelium omni creatura: & docete omnes gentes seruire omnia, quacunque mandavi vobis.* O felix & meritoria obedientia, quæ nil aliud cogitat, quàm beneplacitum & voluntatem Patris cælestis desideranter implere! O quàm sancta anima, quæ nititur se resignare, & totam vitam suam moribus Christi conformare! Verè optimum exemplum bene viuendæ reliquit omnibus nobis Iesus Christus: Ipse magister omnium, ipse liber & regula religiosorum, ipse commentum monachorum, ipse textus & glossa decretorum. Ipse forma vitæ clericorum, doctrina laicorum, lucerna fidelium, lætitia iustorum, gloria Angelorum, finis & consummatio omnium desideriorum sanctorum.

8. Legitur etiam in Actibus Apostolorum, de beatissimo Paulo Paulus. lo Apostolo: quòd in initio conuersionis suæ, vox cælestis dixit ad eum: *Surge, & ingredere ciuitatem: & ibi tibi dicetur, quid te* Act. 9. *oporteat facere.* Qui statim surrexit, & voci Dei obediuit: factusque est sanctus & magnus prædicator in orbe terrarum, qui prius fuerat persecutor Ecclesiarum. Hic perfectæ abrenunciationis exemplum ostendit omnibus religiosis: præcipuè tamen obedientiæ formam reliquit nouiter conuersis, ut omni hora cum Paulo dicant: *Domine, quid me vis facere?* Et sicut tunc de subita conuersione eius stupebant omnes, qui eum nouerant: ita & nunc mirantur & gaudent de eius doctrina cuncti mundi sapientes, vbicumque Christus fuerit nominatus. Idcirco diuina charitate accensus, omnes ad amorem Christi hortabatur, dicens; *imitatores mei* Phil. 3.

Act. 15.

Ibidem.

res mei estote charissimi, sicut & ego Christi. De quo in Actibus Apostolorum scribitur, quod cum Barnaba ad prædicandū gentibus verbum Dei missus fuit, & plures ad fidem Christi conuertit. Post aliquot autem dies dixit iterum ad Barnabam Paulus: *Resuertentes, visitemus fratres per uniuersas ciuitates, in quibus prædicauimus uerbum Domini, quomodo se habeant: utrum proficiant an deficient in bonis inceptis. Et iterum: Paulus uero, electo Sylā pro socio ad prædicandum idoneo, perambulabat Syriam & Ciliiciam confirmans Ecclesias, præcipiens seruari & custodire præcepta Apostolorum & seniorum.*

9. Ecce fratres, iam multa bona audistis: quā solliciti fuerunt sancti uiri temporibus suis, docere filios suos & subditos, ut ambularet in sacris Dei præceptis; quā sanctæ conuersationis exemplā etiam reliquerunt posteris suis, quæ ipsi prius à patribus & senioribus frequenter audierunt & didicerunt. Sic ergo & vos charissimi, tanquam nouellæ oliuarum plantati in domo Domini, stete in obedientia & disciplina claustrali: tenete traditiones seniorum, & statuta generalis Capituli, per definitores ordinata diuina inspiratione pro salute uestra. Gratanter accipite monita Prælatorum uestrorum, & patienter sustinete correptiones eorum: quia melius est, quod ipsi uos modò corrigant, quā diabolus grauius in futuro uos puniat & deludat. Si enim nunc propter Christum humiliter consiliis seniorum acquiescitis, & propriam sapientiā relinquitis: tunc magnam pacem habebitis, & per gratiam Christi, æternam beatitudinem recipietis: Amen.

SERMO IV.

De bonis colloquijs inuicem habendis.

Matth. 18. 1. **V**bi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum, dicit Dominus: Attendite (dilecti fratres) præsentiam Christi in omni loco, ubicunque conuenitis, siue ad orandum, siue ad laborandum: ne alius alium impediatur, aut uerbo uel signo leuitatis offendant. Si ergo data licentia loqui interdum uobis licet, sit sermo de Deo & deuotis materiis ex scripturis sanctis: quæ uos ædificent in uirtutibus & consolentur in aduersis. Sic fecerunt olim sancti Patres in Ægypto, quando cōueniant pariter pro consiliis & remediis in tentationibus superandis. De seculi uero rumoribus, & variis hominum statibus, loqui caueatis, nec aliquem secularem temere iudicetis, quoniam Deus iudicabit omnes iniqua agentes. Nulla igitur cura uobis sit de temporalibus rebus cogitare, nec inde fabulari: sed tantum de spiritali profectu in uirtutibus, & de remediis uitiorum uestrorum. Committatis omnia exteriora & negotia domus, Deo regen-

regenda, & Prælatis vestris disponenda, qui rationem reddent in iudicio de sibi commissis. Vos estote pacati & grati, de ministerio quotidiano vobis exhibito, contenti stipendiis vestris in victu & vestitu moderato: non curiosa, non superflua, non recentia, non molliora quæretes: sed sicut boni simplices filij Dei, sine querela & disceptatione inter fratres conuersantes, indignos vos omnibus his beneficiis ex humilitate reputetis. Ferueat mens vestra in cælestis regni desideriis: & in deuotis exercitiis, alius alium præire conetur; & præter Christum, & hunc crucifixum, nil scire nec cogitare libeat. Quatenus omnia secularia & carnalia, ex amore & condolore crucifixi, in nauseam vertantur; & poenitentiae labor breuis & facilis vobis appareat: & disciplina regularis vitæ in dulcedinem, & bonæ conscientiae iucunditatem, per singulos dies conuertatur. Tunc enim Christus, vobis orantibus & colloquentibus, inter vos commorabitur: docens vos terrena despiciere, & amare cælestia, & contra diabolicas tentationes fortiter certare, ac passionem carnis refrenare.

2. Quare enim venistis de seculo, nisi vt tota spes vestra esset in Deo, & cor sursum in caelo? Quia ergo elegistis renunciare seculo, & seruire Christo in monasterio, fugite homines seculares, relinquite amicos carnales: quia possunt vos in deuotione vestra impedire, & ad nociua desideria fabulando trahere, nec aliquem fructum animæ vestræ conferre. Quanto rariùs & breuiùs loquimini hominibus, tanto securius est pro custodia cordis & oris. Est multum pro honore vestro & fama ordinis, si pro reuerentia hospitem, in præsentia eorum verecundi & taciturni appareatis: plus enim ædificabitis bonis moribus, quàm curialitate sermonis. Ex vno indisciplinato verbo arguunt vos leuitatis & imprudentiæ; & sub habitu religionis coniecturant vulpem latere, & ouem se fingi.

3. Pauci igitur sint sermones vestri, vtiles & circumspecti: quia verbum otiosum non erit impunitum apud Deum. Pro hoc cauendo, silentium est amandum & seruandum: & à sanctis Patribus, antiquis & modernis prælatis nostris, in religione salubriter institutum. In nullo denique statu & ordine stabit pax & disciplina, si non adsit censura silentij, quietis amica: quæ est deuotionis nutrimentum, contentionis obturatio, vanitatis fuga. In silentio discatis, qualiter & cui loqui debeatis. Ex vanis verbis fit animus vagus & lubricus; vix valens ad interiora sua redire, post longos gemitus & fletus. Ex diuinis verò colloquiis nascitur amor Dei, ædificatio proximi, odium mundi, desiderium regni cælestis, dolor de peccatis, feruor charitatis, refrenatio cupiditatis, & renouatio totius interioris hominis, in speculo sanctissimæ

Psal. 144.

vitzæ nostri Salvatoris. Ipse enim adesse dignatur de se loquentibus, *prope est omnibus se invocantibus*. Excitat verbo sancto torpentes, confortat debiles, adiuuat fortiter dimicantes, coronat vincentes. Terret per supplicia, hortatur per exempla bona, consolatur per dona promissa, lætificat temporali gratia gratis data, beatificat æterna cæli gloria manifestata, attestante Psalmista:

Psal. 16.

Satiabor (inquit) *cum apparuerit gloria tua*. Tam pius & misericors est Iesus, tam dulcis & mitis est Christus: vt si quis ei locum in corde præparauerit, absque dubio lumen gratiæ suæ libenter illi ostendet, & cum eo cœnabit. Si solus est, & legit aut orat, Iesus vult esse secundus. Si duo simul legunt aut cantant, Iesus vult esse tertius. Nec vacua erit petitio istorum, in nomine Iesu congregatorum, qui bona fide humiliter & deuotè supplicant: si tamen in omni re, quam petunt & desiderant, eius beneplacitum quærunt, & suæ propriæ voluntati renuntiant, illud gratissimum Christi verbum dicentes: *Pater, non mea voluntas, sed tua semper fiat*. Amen.

Luce 22.

SERMO V.

*De patientia conseruanda inter desides & peruersos.**Esaiâ 25.*

I. *D*ilecte pusillanimes, confortamini, & nolite timere. Dilecti fratres non turbemini, si interdum contingunt aliqua in religiosis defectuosa, quæ vobis displicent: aut si aliqui recedunt à congregatione bonorum: vel si tepidi conuersantur cum eis propter tentationes diaboli, quas quotidie in Dei seruitio patiuntur. Nam hæc tristitia humanæ fragilitatis tentamenta, etiam contigerunt ante tempora nostra: sicut de multis sanctis & religiosis viris legitur, qui iam in toto orbe à multis honorantur. Nos quidem fragiles sumus & ad malum procliuēs: ideo necessarium est, nostros prauos mores per statuta arctari: & quasi indomitos pullos ad stipitem sanctæ crucis, pro nomine Iesu ligari: ne secundum propria desideria viuendo, declinemus à via recta sanctorum, qui per angustam portam intrauerunt regnum cælorum. Oremus ergo pro inuicem, vt Deus adiuuet nos & confortet in omni tribulatione & tentatione nostra, & custodiat ab infestatione & deceptione inimici: qui vbique circuit, quærens quem deuoret; & quali arte aliquem de medio congregationis trahat ad seculum, & de seculo ad infernum. Ibi nulla est redemptio, sed sempiternus horror inhabitat: Ibi animæ quærunt mortem, & non inueniunt: Ibi cruciantur die ac nocte, in igne & sulphure: quia hic modicam agere poenitentiam

Velut indomiti
pulli, necesse habemus
aligari stipiti crucis.

Matth. 7.

tiam noluerunt, & tempus suum tam vanè & infructuosè expenderunt.

2. Fratres, non quæramus quietem & commodum carnis, sicut seculares, sed laborem & dolorem pro peccatis. Resistamus vitis sæpe ieiunando, orando, legendo, meditando. Certè non habebimus pacem & quietem super terram, vbiunque fuerimus, vel etiam quocunq; perrexerimus pro solatio habendo, vel pro tædio releuando, aut pro laboris onere diminuendo: nisi conuertamus nos ad Christum per orationem & contritionem peccatorum, cum firmo proposito agendi semper pœnitentiam: vt possimus per hunc leuem laborem & breuem dolorem, æterni ignis euadere pœnam. Pax nostra & quies bonæ vitæ est in multa patientia, secundum vitam Christi & exempla Sanctorum: non in longa fuga, per loca arida; nec in nauicula, per flumina transmarina, Ionas Propheta fugere voluit à facie Domini, nauim ascendit, sed nihil ei profuit. Tradidit se sopori, quietem quæsiuit, sed non inuenit. Latère se credit, sed Deus absconditum prodidit, tempestatem mouit, & mare turbauit. Tunc dormientem nauæ excitant, increpant, & in aquam proiiciunt; qui mox à pisce deglutitus, quasi fugitiuus & inobediens, in ventre cæti pro culpa incarceratur. Clamauit ergo in arcto carcere clausus, orauitque Dominum, vt liberaretur de tantis periculis maris & angustia piscis. Tandem verò omni humano auxilio destitutus, cognouit in afflictione sua, quia manus Dei effugere impossibile est: & diuinis obedire præceptis, tutissima animæ salus. Non ergo fugiamus labores & angustias pro salute nostra in religione subortas, de quibus antea nesciebamus: sed stemus firmiter, certemus viriliter, obediamus festinanter, oremus frequenter, laboremus diligenter, taceamus libenter. Sustineamus nos propter Christum patienter, sicut omnes Sancti fecerunt; qui grauiora perpessi, nunc gaudent in cælis, & dicunt: *Transiimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium sempiternum.* Inter multa pericula versamur: & qui tentant nos & vexant, non dormiunt nec quiescunt: sed quærunt nos decipere, & à bono incepto impedire.

Pax & quies non in fuga, sed in patientia.
Iona 1.

Psal. 65.

3. Non tamen desperemus, nec orare & clamare ad Christum cessemus: etiamsi tepidi & aridi sæpius fuerimus, & præ angustia cordis ignoremus, quid agere debeamus: quia fortè probat nos Deus in paucis, si verè eum diligimus, non verbis tantum, sed factis & plagis. Igitur surgentibus ventis duris, non retrocedamus: sed manus ad remos ponamus, arma spiritualia arripiamus, animum tristem erigamus, de nouo incipiamus: &

multo fortius quàm fecimus, contra carnem, contra mundum, & contra diabolum certare studeamus. Quanto enim durior pugna, tanto gloriosior corona: & quanto frequentior vexatio tribulantis, tanto laudabilior virtus patientis. Multum impedit pusillanimitas cordis, citò amittere confidentiam in aduersis, negligere sanctum propositum, reuoluere seculi statum, imaginari amicorum præsentiam, sociorum pensare iucunditatem: quæ omnia sunt vanitatis & fatuitatis, sicut finis repentinus, omnis delectationis & honoris ostendit.

4. Vita nostra, fratres, & religio pro Deo assumpta, in quotidiano certamine consistit; scilicet contra vitia certare, quæ omni loco & tempore, in choro, in dormitorio, in silentio, in labore nos persequuntur & tentant, utinam non vincant. Ideo non mirum, si interdum labimur, & vulneramur; si leuiter offendimus, & offendimur, in verbis, in factis propriis vel alienis. Homines sumus, non angeli; mortales sumus & fragiles peccatores, exules sumus & peregrini, non ciues cæli: instabiles & proni ad vitia, nondum perfecti in gratia, nec beati in gloria. Ista consideratio humiliare nos debet, non eleuare in superbiam mentis: sed per propriam fragilitatem, inducere ad spem diuinæ misericordiæ & pietatis, sine qua nihil boni incipere valemus nec perficere, Domino attestante, qui ait: *Quia sine me nihil potestis facere.* Propria namque fragilitas, nos maximè premit: sed diuina inspiratio ac cælestis visitatio, deficientes iterum erigit, & ad bene operandum confortat, atque ad sustinendum quæcunque improuisa super nos veniunt, benignè pro vtilitate salutis nostræ ordinat, & iusto occultoque iudicio omnia dispensat. Ipsi enim cura est de omnibus nobis, ab initio vitæ vsque ad finem mortis. Qui enim fecit nos, non derelinquet nos, si cum non relinquamus: *sed faciet cum tentatione prouentum*, ut possimus resistere, & molestias eius sustinere. Dicamus ergo cum sancto in Psalmo, quando impugnamur ab inimico maligno: *Adiuua me Domine Deus, ne derelinquas me.* Et iterum, cum tota mentis fiducia, clamemus ad Christum in cælis: *Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos.*

5. Pax vera & perfecta requies est in cælo, non in terra: quia hic omnia sunt in motu, & timore, & frequenti pressura. Igitur fortis patientia nobis summè necessaria est in hac fragili vita, quæ non est nisi quotidiana luctatio contra vitia. Siue enim homo fuerit in domo propria siue aliena, siue inter notos aut familiares amicos; citò sibi obuiabit, quod displicet, aut perturbat animæ quietem, nullibi tutam. Ponat ergo quilibet se ad patientiam, sicut melius potest; & patienter portet, quæcunque Deus permise-

Ioan. 15.

1. Cor. 19.

Psal. 26.

Psal. 26.

permiserit, & sic ampliorem pacem habebit. Si ab aliquo læsus & vituperatus fuerit, vincat superbiam suam, & discat pati contumeliam, & inueniet apud Deum gratiam magnam, & gloriam æternam. Doleat se peccasse, & minus patienter contemptum sui tolerasse, & de omnibus offensis humiliter veniam petat, & Deus libenter omnia ipsi dimittet.

6. Dilecti fratres non desperetis, nec mala malis adijciatis: sed statim quando cōscientia vos accusat, ad confessionis remedium festinetis. Solus Deus est, in quem peccatum non cadit. Nam *in angelis suis reperit prauitatem*, & magna pars eorum de cælo cecidit per superbiam: quia de donis sibi collatis non dederunt Deo gloriam. Primus homo in paradiso tentatus est & deceptus, & propter inobedientiæ culpam, de loco voluptatis eiectus fuit in huius mundi miseriam. Quid ergo mirum, si frater aliquis fragilis, à diabolo & carne grauiter tentatus, vel à multis pro culpa sua increpatus, quandoque erret & peccet, aut impatiens fiat: quando homo bene conditus in paradiso cecidit, vbi tot commoda & nulla incommoda habuit? Multi boni & iusti viri fuerunt in veteri lege sapius tentati & vexati à malis hominibus: sed patienter malos sustinuerunt, vt meliores per aduersa fierent. Quandoque verò per voluntatem Dei malis restiterunt, & iustam vindictam impiis reddiderunt, ne boni oppressi in tribulatione nimia deficerent.

7. Quidam etiam, subita tentatione fracti, ceciderunt: alij longa ægitudine quassati, humiliati sunt in iniquitatibus suis; & quos diuitiæ & honores extulerunt, dolores & confusiones ad fragilitatis suæ cognitionem reduxerunt. Multi quoq; post grauem lapsum, citò pœnitendo fortiores surrexerunt: & in sancta conuersatione vitam laudabiliter consummarunt. Temporibus Christi & Apostolorum eius, fuerunt boni malis permixti, in ciuitate, in itinere, in domo, in deserto. Aliqui Christo crediderunt, & opera eius laudauerunt: quidam ipsi contradixerunt, & de eo murmurauerunt. Quidam etiam mystica verba eius malè intelligentes, ipsum deriserunt, & quia vitia eorum iustè reprehendebat, vera & sancta miracula eius inuidiosè denigrauerunt. Etiam Christo prædicante & præsentem, contigit inter discipulos aliqua indignatio & disceptatio, quis eorum esset maior & primus, in prælatione & regimine nascentis Ecclesiæ: quam ex diuersis locis & populis, & præcipuè de pauperibus & simplicibus congregauit. Quos pius & humilis magister, verbo suo & exemplo, ad pacis concordiam per humilitatis viam benigna correptione reuocauit, dicens: *Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum calorum.* Et iterum: *Qui*

Mali nunquam non bonis admixti.

Matth. 18.

Qui Matth. 20.

vult primus esse, erit omnium vestrum servus.

8. Ecce charissimi, per ista humilitatis & patientiæ exempla, quæ sunt omnium virtutum fundamenta, potest simplex & obediens frater, sine multis argumentis & astutis verbis, ad regnum cælorum secunda conscientia peruenire, & æternos euadere cruciatus inferni; patienter sustinendo quælibet contraria à peruersis iniuste sibi illata. Apparet itaque ex prædictis quòd in omnibus locis & temporibus sanctorum, fuerunt boni & mali, fideles & increduli, deuoti & dissoluti, beneuoli & peruersi, spirituales & carnales: & boni, per suam patientiam, profecerunt quotidie in melius; & mali, tanquam fumus, euauerunt in malitiis & desideriiis suis. Deus autem omnium rerum conditor & inspector seculorum, à principio vsque ad finem, sic nouit moderari causas singulorum; vt bonis omnia cooperentur in bonum, & malis omnia proueniant ad pœnam æternam. A quibus malis, nunc & in æuum, custodiat nos pius & misericors Dominus, iudex iustus & patiens redditor, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula, Amen.

Rom. 8.

SERMO VI.

De vigilijs nocturnis, contra impugnationem soporis.

Matth. 14.

Simon dormis? Non potuisti una hora vigilare mecum? *Vigilate & orate, ut non intretis in tentationem.* Vox ista, dilecti fratres, vox est cælestis Regis, & Saluatoris nostri Iesu Christi, qui hortatur milites suos ad vigilandum in castris, contra tentationes diaboli, aduersarij generis humani. Quod ergo Dominus vigilanter ad beatum Petrum & ad reliquos discipulos loquitur, hoc etiam indubitanter omnibus nobis dicit. Igitur custode media nocte veniente & excitante, mox ad sonum cymbali euigilemus, & ad ingressum chori, deuotis precibus nos preparemus, ac cælesti Sponso ardentibus faculis occurramus. Studeamus charissimi viriliter abiicere pigritiam corporis & somnolentiam ab oculis nostris. Extollamus manus in cælum, ad laudandum creatorem nostrum, vocibus lætis & mentibus puris: ne fortè præualeat contra nos callidissimus hostis, & derideat quosdam oscitantes, quosdam parum cantantes, quosdam vocibus discrepantes. Pessimus aliquorum vsus est, (& vtinam non multorum, quod dicere pudet) qui in dormitorio seu in lecto diu phantasiando vigilant; & in Ecclesia, & in choro, præ tædio deuotionis dormitant. Hi sibi & aliis frequenter nocent, nec Christo strenuè militant, neque pro benefactoribus & tribulatis fideliter orant.

*In vigilijs
in lecto, & o-
scitantes
in choro.*

orant.

orant. Valde enim graviter Deum offendunt, pigrè surgendo, tardè sepius veniendo, tepidè psallendo, verba corrumpendo, crebrius oscitando, vagè circumspiciendo, malè aduertendo, negligenter inclinando, de longitudine psalmodum attadiando, & ad finem festinando. Gaudent ad sonum refectorij, horrent signum Capituli: properant ad fabulas, tarde intrant ad cellam, languent ad opera, feruent ad fercula bene parata. Omnia ista sunt signa parvæ deuotionis, magnæ ingratitude, & vehementis confusionis.

2. Heu, non est timor Dei ante oculos istorum, non amor Dei in corde, non laus eius in ore: sed fraus in voce, & tepor in actione. Vbi est Deus, vbi Angeli, vbi Sancti Dei omnes? Vbi Prælatus, vbi custos, vbi cætor, vbi lector, vbi suscitator? Omnia euanescent ante oculos dormitantis. *Euigilate iusti, & nolite peccare*, ait Apostolus. *Vigilate & orate*, ait Dominus, *ne tentet vos Satanas*, præ inopia spiritus pigritantes. Ipse etenim circuit die ac nocte, *querens quem deuoret*; qualiter decipiat simplicem, deuotum distrahat, & quietum perturbet. Latatur valde, si aliquis non cantat aut malè legit: si clausis oculis dormitat, si vagis oculis circumspicit, & seipsum negligit. Adest citò, vt versum ex ore torpētis rapiat, & in sacculum suum verborum fragmina iactet. O frater aselle, de genere dormitantium, & numero fatuarum virginum, quarum lampades in nocte extinctæ leguntur; si Deum non times, nec Angelos reuereris, nec fratres tuos scandalizare erubescis: quare diabolus tibi insidiantem non metuis, qui omnia verba neglecta & imperfecta in charta sua cautè describit? Sicut enim Angeli sancti deuotas Deo preces offerunt, & feruenter cantantes diligunt & commendant; sic Satanas cum suis æmulis insidiatur orantibus, vt distrahat & impediat concorditer psallentes, & habeat non pauca contra eos, de quibus eos accuset & torqueat. Sed quia tam immanem raptorem, tam astutum circuitorem, tam strictum exactorem, tam durum accusatorem, & seuerum tortorem non attendis nec formidas, nec futura mala & infernalicia tormenta rarò aut parum perpendis, ideo torpescis & dormitas, & tanquam mortuus in sepulchro iaces & taces. Non est labor tam grauis, nec dolor tam acerbus, quin leuior fiet, comparatione ignis infernalis. Heu, quid facies in mortis articulo, diabolo occurrente, cum vultu teterrimo & hiatu furioso? Vbi tunc amici fideles? Vbi epulæ splendidae, & omnes mundi honores? Vis hæc terribilia euadere, & dæmones non timere? Surge, vigila, ora, canta, lege, labora. Ad iniurias tace, laciones sustine, despectiones dilige, honores sperne, peccantibus indulge.

1. Cor. 15.
Matth. 26.
1. Pet. 5.

3. Non recedant ab oculis tuis luctus damnatorum, ingens clamor demoniorum, gravissimus discessus à presentia Dei, & iucunda societas sanctorum. Times plerumque, videns incendium fornacis ardentis, expauescis fulgura & tonitrua, horrescis tempestates & frigora valida, & vix audes dormire & manere in cella. Ex quo audisti & legisti, multos extinctos subito casu & languore, cur non metuis similia tibi posse accidere? Scito, graviora post mortem cruciamina imminere. Pone in mente tua, quæ naturaliter horribilia videntur: scilicet, ollam succensam pice plenam, sulphure foetentem. Attende leones fremetes, canes mordentes, serpentes saevientes, bufones corro dentes, dracones glutientes; & vinces citius turpissima vitia, ad cor tuum maculandum per diabolum tibi immissa: fugabisque longius à te torporem mentis, somnolentiam corporis, & desiderium vanissimæ laudis. Dico tibi, quod longæ vigiliæ, longæ lectiones, horæ diurnæ, silentium, labor & ieiunium, breue faciunt purgatorium, & magnum inducunt gaudium, post trium vel quatuor horarum spatium. Mirum est, quod tam faciliter tædium sentis in choro cantando, legendo; & non attædiaris diutius fabulando, aut rumores seculi audiendo. Intellige istud esse diabolicum factum, qui nititur omni modo diuinum impedire seruitium, & retrahere te ab Ecclesia & à conventu psallentium, ut habeat socium in inferno perpetuò comburendum. Tunc clamabunt & ululabunt, præ nimio calore & dolore, qui modò Deum non laudant corde & ore, cum ingenti seruire. Si te delectat cum amico colloqui, pro qualicumque solatio capessendo, quanto magis festinare debes & anhelare ad diuina audienda; ut loquaris cum Deo, in hymnis & canticis, omnibus aliis curis & imaginationibus prætermisissis? Sed quia sepe plus mouent facta quam verba, adiicienda sunt in fine sermonis exempla aliqua, instructionis gratia. Imitare bona, quæ placent: caue mala, quæ offendunt.

Exemplum.

4. **F** Rater quidam infra matutinas parum coepit dormire, quod attendens frater proximè illi assistens, silenter auribus eius, hoc verbum tantum ingressus, Infernus. Quo audito, ille subito perterritus & expergefactus, omnem torporem à se abiecit. Cogita ergo piger de Inferno, & non dormitabis in choro lassus præ tædio.

Exemplum aliud.

5. **A** lius quoque frater parùm cantans, cum vocè eius astans non audiret, obiecit ei, quod tunc tēporis in matutinis cantabatur: *Simon dormis?* At ille cōmotus ex verbis istis, deprehendit se notatū in sopore; & expauit admonentem, præ stupore & pudore.

*Exem-**Marci 14.*

Exemplum aliud.

6. **F**Vit quidam frater in ordine Regularium, Deo devotus & bene literatus, artificialis cantor, & diuinæ laudationis amator studiosus. Hic quadam vice loquebatur cum alio fratre socialiter de dulcedine diuini cantus, & de solemnibus officio, quod fit in Ecclesia in præcipuis festis. Dixit ergo ei pro ædificatione, pusillanimitatem eius confortando, vt alacriter cantaret in choro. Frater, Deo laus, ego nunquam habui tedium in diuino officio, quantumcunque longum esset. Nam in festo palmarum, quamuis diuinum officium satis prolixum videtur, præ cæteris diebus: tamen non sum attædiatus de longitudine cantus: sed ita paratum me sensi ad cantandum, quod si aliquis iterum ab initio totum incipere voluisset, libenter cum eo incepissem & cantassem. Hoc audito, ædificatus est frater prædictus, & ad cantandum alacrior effectus. Bene huic seniori credendum fuit, quia semper cum primis ad chorum venit: rarò exiit, exiens pro necessitate, citò rediit, præsens fideliter pro posse iuuat, & oculos in diuersa non defixit.

Exemplum aliud.

7. **A**lius eiusdem ordinis frater, zelo Dei accensus, contra somnolentiam fortiter certabat, & hanc sibi violentiam inferebat. Grauatius namque somno in choro, capillos capitis sui manu traxit, barbam duriter fricuit, nasum stilo pupugit, oculos saliuâ detriuit, & sub mento acutum lignum quandoque posuit, vt somni torporem fugaret. Cumque motus carnis sentiret, flammam incendij infernalis cogitabat, & digitorum unguibus cutem corporis sui acriter sulcauit: & rubras cicatrices tam diu carni prurienti infixit, donec motus illicitus ex diabolo incitatus penitus cessaret.

SERMO VII.

De custodia oris & diligentia operis, cum obedientia superioris.

1. **B**onus homo, de bono thesauro, profert bonum. Dilecti fratres, *Matth. 12.*
semper aliquid boni de Deo & sacra Scriptura habeatis in cordibus vestris reconditum; atque in opere exteriori replicate dulcia verba Christi, quæ confortent vos in grauamine laboris vestri. Ruminetis sedulo deuotos psalmos & hymnos sub silentio oris vestri: ne diabolus inueniat vos intus vagos & otiosos, circa aliorum facta inutiliter occupatos; quia cor instabile, & a bonis cogitationibus vacuum, nidus est diaboli. Ponderate verba vestra, antequam loquamini: ne quid insipidum proferatis, quod audientem offendat, & dixisse poeniteat, quia discretionis

Prou. 17.

Matth. 12.

Luc. 2.

Prou. 21.

limitem non seruastis. Si non scitis sapienter loqui, studeatis tamen humiliter & verecundè tacere, iuxta illud Salomonis: *Stultus, si tacuerit, sapiens reputabitur.* Tempus ad bene operandum datum est, non ad otia dum, neque ad fabulandum, neque ad iocandum. Nullum ergo tempus absque fructu boni operis transire permittatis; quòd si habetis licentiam loquendi, non aliquid inutile proferendi. Sicut enim de omni verbo ocioso redditori estis rationem coram Deo in iudicio; ita etiam de omni tempore & momento, malè & negligenter expenso. Secundum diuersa autem tempora vel festa, per diem & noctem assumenda sunt exercitia temporibus apta, & feruentius accendenda proposita bona. Attamen propter bonum obedientie, & fraternæ charitatis obsequium, omnia priuata sunt abneganda, nec aliquod deuotionale singulare factum, sanctæ obedientie & communi vtilitati præferendum. Sic Christus reliquit templum & doctores legis, & obediuit matri & Ioseph, sicut bonus filius subditus parentibus suis, ad exemplum omnibus religiosis. Qui in hoc bene se exercet, & quotidie certat, & seipsum vincere laborat, altissimè coronabitur, quia legitimè certauit. Omnia enim opera bona, ex simplici obedientia propter Deum facta, Deo sunt gratissima, & maxima remuneratione digna, in celo perpetuò coronanda. Abnegatio namque propriæ voluntatis, cum vera humilitate cordis, subdita Prælato & consilio sui superioris, omnia temporalia lucra & vtilitatis augmenta superat, & præfulget laude æterna. Sicut enim nil ditius bona voluntate, nec quietius spontanea subiectione, sic nihil deterius propria voluntate, cum inflatione superbiæ. Hinc de laude obedientie Salomon ait: *Vir obediens loquitur victorias.*

2. Magnum certamen est, seipsum vincere; gloriosus triumphus, ceruicem superbiæ flectere, proprium videre relinquere, propriam sapientiam deponere, & in nullo se velle ostentare. Omnis, qui propter Deum sponte obedit, opus fortissimi militis facit: quia còtra seipsum certat, & diuini timoris gladio propriæ voluntatis motus enecat. Ideoque cum martyribus coronam perennis gloriæ accipiet, quia viriliter certauit & vicit. Quicunque ergo superiori, aut etiam inferiori humiliter obedit, & sensum suum alterius sensui libenter subiicit, iste nil perdit, sed cedens alteri amplius lucratur. Omnis, qui se sic vincit & humiliat, caput superbi Luciferi conculcat, qui contraria humilitati suadet, ne homo alteri cedat, sed ad argumenta callida se vertat. Cur hoc? Ne tacendo foris vilescat, & quasi fatuus aut inscius appareat; quia se defendere nescit, aut superari permittit. Heu superbia, quàm cæca & fatua semper, quàm longè decuias à regno Dei,

&c

& præcipitanter curris ad portas inferni? O quanta bona & laudabilia dicta sunt de te humilitas sancta, semper obedire parata! Tibi enim apertæ sunt ianuae cæli, ad videndam gloriosam faciem Iesu Christi. Non ergo graue alicui sit, nec indignum videatur propter Deum obedire homini, in licitis & honestis: quando Christus factus est obediens, vsque ad ignominiam crucis.

3. Reuera fratres, si quis obedierit, aut seruerit fratri propter Deum, hic exhibet Deo maximum in sua subiectione honorem; & habebit in fine Christum sui laboris præmium, ac sanctæ seruitutis remuneratorem ita dicentem: *Quod uni de his fratribus meis minimis fecistis, mihi fecistis.* Sine obedientia namque & fraterna charitate, aut parua aut nulla sunt opera nostra. Cum humili vero obedientia, placent Deo etiam vilia & parua obsequia, fratribus impensa. Verus & perfectus obediens, non tardat vocatus, non se excusat occupatus, aut fatigatus. Timet enim Dei incur-rere offensam, si non sequitur iubentis vocem, secundum suam possibilitatem. Siue ergo obediens orat vel laborat, siue legit aut scribit, siue tacet aut loquitur, siue vigilat aut quiescit, siue comedit aut ieiunat; omnia ipsi in bonum, ex merito sanctæ obedientiæ computantur. Nam in omnibus actibus suis, faciendis vel dimittendis, æquè bene meretur, si seipsum plenè intus resignat; si in his beneplacitum & honorem Dei, veraciter quærit & intendit. Et tanto amplius proficit, & Deo gratius placet: quanto citius & alacrius implet, quod voluntas superioris facere dicitur. Et si melius sciret, & clariùs sibi mandatum innotesceret, omni nutatione remota, promptissimum se ad obediendum Deo & vicario eius exhiberet. Idcirco verus obediens semper in gaudio est, & magnam fiduciam in Deo habet, cuius voluntatem perficere omni tempore cupit: (à quo præmium sine fine recipere, cum electis, non dubitat) corde & ore decantans: *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.* Et iterum: *Paratus sum, & non sum turbatus, ut custodiam mandata tua.*

Matth. 25.

Psal. 56.
Psal. 118.

SERMO VIII.

De vanagloria cauenda, & quòd soli Deo laus est exhibenda.

¶ *S*ic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est. Dilecti fratres, quando aliquid boni facitis, nolite extolli, nolite vanè gloriari: sed humilietis cor vestrum coram Deo, ne propter vanam gloriam & propriam complacentiam perdatis cælestem gloriam, & mercedem æternam. Omnis actio bona Deo ascribenda est, non vestræ industriæ nec potentæ. Studeatis soli

Matth. 5.

soli Deo velle placere, & proximo bonum exemplum dare, in obseruantia regularis disciplinæ: ne diabolus inueniat, vnde vos grauitè accuset, & impropere, quia similes estis sepulchris foris dealbatis. Quid prodest vana laus hominum, quando intus arguit mala conscientia peccatorum? Superbus & ambitiosus, gloriæ temporalis, laborem sine fructu habet: & nisi citò poenituerit, & se profundè humiliauerit, maioris poenæ cumulum aggregabit.

1. Cor. 13.

Extra charitatem Dei & proximi, nulla profunt opera ab hominibus laudata: sed sunt sicut vasa vacua, oleum non habentia: &

Matth. 25.

sicut lucernæ in tenebris non lucentes. Profectò namque fatuæ sunt virgines, qui pro aliquo bono opere vel sermone quærunt hominum laudes. Prudentes verò sunt, qui in timore stant, & paruum bonum quod agunt, in vera humilitate custodiunt: totum etiam quod sciunt & intelligunt, & ad effectum producunt, aut facere in melius proponunt, hoc summo Deo omnium bonorum largitori veraciter attribuunt. Alioquin fures sunt & latrones: fures, quia gloriam & honorem Dei illicite vsurpant: latrones, quia vanè gloriando animam suam inficiunt, & superbiendo gratiam Dei perdunt.

2. Quis est iustus & prudens? Qui Deum præ oculis semper habet, semper bona cogitat, semper bona loquitur, semper bona operatur, dum viuunt & potest. Nolite, fratres, ideo superbire, quia multa scitis & legistis: aut quia diu in via Dei & in religione fuistis. Dolendum magis, quia tam parum in virtutibus profecistis: & utinam primitias nouellæ dulcedinis adhuc haberetis, & ita sentiretis. Verumtamen non debetis desperare, nec ab inceptis bonis desistere: sed cum omni humilitate diuinum auxilium flagitare, vt Deus dignetur nouum feruorem vobis inspirare. Nam quamdiu homo in statu præsentis versatur, instabilis est, & de bono ad malum labilis: & è conuerso, de malo ad bonum reparabilis. Vnde sapiens rex Salomon ait: *Non est homo iustus super terram, qui facit bonum, & non peccet.* Et beatus Ioannes, amantissimus Iesu discipulus, dicit in epistola sua, ne aliquis gloriatur inaniter de iustitia & puritate sua: *Si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est.* Nemo ergo se excuset, quasi innocens sit, & à culpa purus: quia *in multis offendimus omnes*, ait beatus Iacobus Apostolus. Aut enim scienter quis peccat, aut ignoranter, aut sponte, aut inuitè, aut ex infirmitate, aut peruersa voluntate, aut ex timore vel ex amore; aut ex desperatione vel præsumptione, aut ex animi leuitate, aut ex consuetudine, aut ex tepiditate, aut ex societate tractus, aut singularitate elatus, aut iracundia commotus, aut concupiscentia allectus.

Eccles. 7.

1. Ioan. 1.

Iacobi 3.

Quot modis quis peccet.

3. Iſtis paſſionibus variisſque deſideriis, tanquam contrariis ventis, mouetur & turbatur ſæpe cor hominis: & propter has mundi procellas, rariſſimè venit homo ad portum quietis. Vix enim eſt dies aut nox, hora vel mora tam breuis & bona, quin in aliquo homo erret, aut tepeſcat, aut negligentias committat. Pro quibus omnibus ſine intermiſſione orare oportet; vt pius Deus miſericorditer ignoſcat omnibus malis noſtris, quæ vel facte, aut cogitatione deliquimus. Et quia nemo purus à ſorde, ideo cum *Job. 15.* humilitate & cordis contritione, ad confeſſionis remedium celeriter recurrendum eſt: & cum maiori cuſtodia de cætero ab omni occasione malarum cogitationum præcauendum. Oportet hominem in initio niti præcauere malum, ne ſerpens lubricus foramen paruum inueniat, & tandem totum caput cum cauda violenter inſigat. Cor hominis quieteſcere neſcit: ſed vel in bono aut in malo occupatur, ſicut experientia frequens docet. Et quantum bonum quis diligit & virtutes ſectatur; tantum malum odit & vitia execratur: quia contraria in vna domo morari non poſſunt. Nemo tamen requiem cordis inueniet, quicquid habet vel deſiderat, niſi Deum verum & ſummum bonum quærat, & habeat ad fruendum; & temporalibus moderatè vtatur, ad æternum Dei regnum promerendum.

4. Quærite ergo nunc fratres Chriſtum in humilitate, vt poſtea videatis eum in ſua maiestate. Quærite nunc gratiam eius per orationes cum lachrymis ſinceris: vt purificati à ſordibus cunctis, digni ſitis videre faciem eius in calis. Quærite nunc Chriſtum in lege & Prophetis, velatum ſub figuris: vt poſtea omnia ſecreta ſcripturarum perfectè ſine libris & magiſtris cognoſcatis, ſicut per Apoſtolum Paulum dicitur: *Videmus nunc per ſpectu- 1. Cor. 13.* lum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Sed ad habendum ſummum bonum cum electis Dei, quis aptus & dignus eſſe poterit? Nempe verus humilis, perfectè obediens, mitis & patiens, multum dolens de peccatis, fortiter reſiſtens vitiis, mundi gloriam ſpernens, ſeipſum nihil reputans: Ad exteriora rarus, ad interiora aſſiduus: Ad terrena frigidus, ad cæleſtia feruidus: Ad portandum alios benignus, ad caſtigandum ſe ſtrenuus: Ad indulgendum facilis, ad irascendum difficilis: Ad cuſtodiendum cor ſuum omni hora ſolicitus: Ad exeundum foras tardus, ad remanendum domi animo lætus. Beatus, qui hæc mente reuoluit, & ad intima ſua citiſſimè redit. Beatus, qui nil temporale, nil carnale, nil turbidum, nil tumidum, in ſecretarium cordis ſui ſinit intrare, nec patitur immorari. Beatus, qui multa bona ſcit, & facit quæ didicit: quia nunc magnam pacem habet, & in futuro beatiorè cum Chriſto gloriam iugiter obtinebit. Tunc enim euaneſcet omnis

vana

vana gloria & temporalis lætitia, cum apparuerit Christus, vera & cælestis gloria. *Quam nobis conferre dignetur cum omnibus sanctis suis, qui est super omnia Deus benedictus in secula, Amē.*

SERMO IX.

De periculo multorum malorum ex multiloquio.

1. Reg. 7.

I. *N*olite multiplicare loqui sublimia gloriantes. Dilecti fratres, teneatis versiculum istum firmiter in mente vestra, & caveatis loqui de alta materia; ne diabolus vos tentet de vana gloria, & perdatis tempora vestra, pro deuotione & compunctione vobis data. Magis expediret multis, quod cogitarent de pœnis inferni, & igne purgatorij, quam de latitudine mundi & altitudine cæli. Nam cogitare & loqui de tremendo futuro iudicio & de suppliciis reprobatorum, sæpe timorem incutit, qui est valde utilis tepidis & dissolutis. Loqui autem de cælo empyreo, & nothem choris angelorum, non deseruit iuuenibus & immortificatis monachis; qui leuiter extolluntur, cum subtilia aliqua legunt vel audiunt: de quibus melius tacerent, & defectus suos inspicerent, & lugerent.

2. Fratres tunc verè sapienter agitis, si cognoscitis vitia vestra: & acriter de omnibus malis doletis, quæ fecistis. Heu, quanta bona omni hora, otiando & fabulando perditis; quæ laborando, tacendo, & orando, lucrari potestis! Proponatis ergo firmiter vos emendare, & feruenter prospicere, & in ordine constanter perseverare. Sapissimè oculos vestros cum humili prece leuate ad Dominum in cælis gemendo, & in secreto cordis vestri pro delictis orando. Tales Deus diligit, qui corda sua ad cælestia sapius leuant & orant. Libenter ignoscit culpis vestris præteritis, si veniam petitis, & gratiam quaritis & custoditis. Nunquam fatuè cogitetis magna & alta de vobis, ne cadatis antequam sciatis.

*Gratiæ per
omnia
Deo agen-
da.*

3. Quando ergo aliqua bona cogitatis, vel dicitis, vel facitis, non hæc vobis vel in modico attribuere debetis: sed statim omnia ad Deum integrè referre cum gratiarum actione studeatis, à quo omnia bona descendunt, quæ in vobis cognoscitis, & in aliis videtis. Omnia Dei dona sunt, quæ corpus & animam ornant: Deus enim dedit esse, vivere, sentire, agere, discernere, & intelligere. Magna cæcitas cordis est, non considerare dona diuina, & quantum creatori tenemur regratiari. Tanta sunt beneficia Dei, vt numerari nequeant, nec sufficiant explicari. Grauius ergo peccant, & per ingratitude Deum offendunt; qui vanis implicati, deuotas Deo laudes, pro beneficiis eius, non persoluunt. Vnde Apostolus Paulus ait: *Gratias agite semper pro omnibus, in*

Ephes. 5.

nomi-

nomine Domini nostri Iesu Christi. Et David in psalterio & cithara canens, post multa beneficia collata, Deo gratias referens, dicit: *Adiutor meus tibi psallam, quia Deus susceptor meus es, Deus meus, misericordia mea.* Et per Esaiam Prophetam ipse Dominus loquitur, dicens: *Gloriam meam alteri non dabo.* Quid ergo dicemus ad hæc, qui nihil aut parum boni facimus: & tamen gloriai & laudari cupimus? Foeda res omnino, reputari velle de virtutibus, quas non habemus. Relinquamus hanc vanitatem, sequamur sanctos Apostolos & Prophetas, qui verè sancti fuerunt: & tamen nihil sibi de sanctitate, sed totum Deo attribuerunt. Quando igitur gloriam Dei & honorem quærimus; & de omnibus bonis nobis collatis, gratias ei purè & integrè reddimus: tunc sursum cum Angelis in cælum ascendimus, qui in natiuitate Christi, *Gloria in excelsis Deo*, cantauerunt.

Psal. 58.

Esaias 42.

Luca 5.

4. Quando verò inanem gloriai de aliquo bono foris appetimus, aut nobisipsis intus placemus, & plus ponderamus opera nostra quàm debemus: tunc veraces non sumus, nec in veritate humiles, sed superbi & inanes, Deo despecti, angelis reprobati, & ab omnibus Sanctis alienati. Vnde ex vitio elationis infra nos cadimus, & paulatim inferno appropinquamus: quia dæmonibus & damnatis assimilamur, qui Deum non amant, nec laudant, nec gloriam Dei contèplari valent. Et quia honorem Deo debitum non exhibent, nec sponte cum Sanctis se humiliant, sed creatori suo peruersè & superbè resistunt, iusto Dei iudicio, pœnam infernalem quocunque secum ferunt, & in malitiis tabescunt. Ignibus vruntur, & non purgantur: acerrimè torquentur, & nunquam meliorantur. Ex quo in seipsis gloriam quæserunt, cælum perdiderunt; & ab æterna gloria Dei in opprobrium sempiternum ceciderunt. sic heu miseri superbi homines, in se gloriantes & alios despicientes, citiùs peribunt quàm putant, qui de se præsumentes dicunt aut cogitant: *Manus nostra excelsa, & non Dominus fecit hæc omnia.* Estote ergo fratres, humiles corde, casti, benigni, modesti, compatibles, circumspècti in verbis, diligentes in opere, feruentes in oratione, patientes in tribulatione: obediens sine tardatione, simplices sine quæstione, verecundi sine fictione, taciturni sine suspitione, obsequiosi sine murmuratione.

Deut. 32.

5. Quando etiam Deus, ex sua magna pietate, aliqua bona alicui oranti vel studentì inspirat vel reuelat, non statim de hoc se extollat, nec aliis se præferat, aut sanctiorem æstimet: sed cogitare debet & credere, quia non propter suas virtutes & labores, nec propter sua merita & ingeniosa opera, hæc fecit ipsi Deus, sed propter immensam bonitatem suam, qua pluit super bonos & malos, effundens misericordiam suam super omnem creaturam. Sic enim loquitur

loquitur

Ezech. 20.
26.

loquitur per Ezechielem Prophetam ad Iudæos, superbientes de bonis sibi datis: *Non propter vos, sed propter memetipsum hæc feci, domus Israel notum sit vobis.* Nemo ergo abutatur bonitate & miseratione diuina super se, sibi aliquid attribuendo per superbiam: ne in indignationem Dei mox incurrat propter ingratitude suam, & audiat duram contra se iudicis sententiam, terribiliter intonantem: *Auferte ab eo miram*, id est, deuotionis gratiam, qua indignus est propter vanam gloriam: *& date ei, qui decem mnas habet*, propter suam humilitatem & gratitudinem. Nam dignus est maiora recipere dona, qui pro minoribus studet semper Deo gratias agere, & indignum omnibus se fatetur. Dat sæpe benignissimus Dominus consolationem suam, non solum propter vnum hominem, vel duos se inuicem consolando: sed etiam propter aliorum ædificationem & multorum instructionem, ad amandum & laudandum tam pium, dulcem, ac largifluum Dominum in donis suis, qui tam bonus & beneficus est, dando gratiam suam humilibus, mansuetis & corde compunctis. Subtrahit verò citò dulcedinem suam ab elatis & ingratis, à vaniloquis, à curiosis, à dolosis & murmurosis.

Matth. 23.

6. Oportet enim cor mundum esse à vitiis, si intrare debet dulcedo sancti Spiritus, quæ pretiosior est cunctis opibus terrenis. Ditabitur autem bonis æternis in cælis, qui respuit delectari in laudibus humanis. Quærat ergo potius consolari in deuotis precibus & lachrymis, quàm in altis quæstionibus & longis fabulis. Studete in libro conscientiæ, fugite umbras vanæ gloriæ, recondite oleum in vasis vestris cum prudentibus virginibus, abscondite thesaurum cordis in valle humilitatis. Si enim culmen veri honoris quæritis, ad illam cælestem patriam toto desiderio festinetis. Ad quam feliciter obtinendam, perducatur nos pariter Iesus Christus, Amen.